

الانما

ده افغانان کابل

سردیر

سید محمد قاسم

امور ات تحریریه بنام

اداره فرستاده شود

اداره در انتشار و اصلاح مقالات

وارده مختار است

در هر هفته یکبار نشر میشود

اوراقیکه درج نشود اعاده نمیشود

امان افغان

۱۳۳۷ ع

از انبای وطن هر که اهل دیده شد بدون خواهش

جریده برایش فرستاده میشود

قیمت یک شماره یکجیبی

قیمت سالیانه

از وزراء و اعیان دولت بقدر

معارف دوستی شان

برای مکاتب ملی و کتب خانهای ملی

و معاونین و وقایع نگاران (فخری)

رایگان

از عموم خریداران در داخله

(۱۲) دروینیه کابل در خارجه

بیم بوند انگلیسی با محصول پوست

از طلاب و محصلین نصف قیمت

ششماه

داخله خارجه

(۸) روپیه (۷) شنگ

تاریخ شمسی (۱۹) قوس ۱۳۰۲ هجری (شنبه) تاریخ قمری (۲۹) ربیع الثانی سنه (۱۳۴۲) هجری

فترتت مندجات

افغانها رب النوع جنگ اند - نمایش عسکری بجم قوس - مکتوب : راجع به زلزله - تجهیزات روسیه - حوادث خارجه - يك مجله عربی از جاوه - اخبار وفاق از جاوه .

افغان ها رب النوع جنگ اند

از

بچه نرسایه های انگلشمن

ا برو خم نمیکند

دشمنان عظمت و مخالفین استقلال و سعادت افغانستان ، برای اختلال افکار مردم هر روز انتشارات بی اساسی داده و میدهند . مخصوصاً روز نامه های انگلواندین مثل باونیر و انگلشمن و سول ایند ملتری کزت و غیره که همه وقت حملات بی موقع و طاری از حقیقت نسبت بافغانستان و اوضاع سیاسی و جریانات داخلی آن می کنند ، چونکه این یاره در اینها و هزبان سر اینها یکباره و یکروزه نیست و نیز امروز هموم عالم از احوال و اوضاع افغانستان و طرف مقابل واقف بوده میدانند که این همه اشاعات و انتشارات جعلی و از تمصب و اضراض نفسانی است ، علی العموم ماه گفتارهای خارج از منطق این روزنامه های انگلیسی اعتنائی نکرده به تردید و تکذیب آن میادرت نمی کنیم و توجه و در آن موضوعات و قیاسیکه موجب تشو افکار و ازدیاد معلومات علمی و ادبی و اخلاق و دی می باشد . ماشود مصروف داشته م حتی

که قالب حوادث خارجه را هم نمی نویسم چونکه به درد ما نمیخورد مگر در پوست روز دوشنبه چون جراند انگلیسی و هندی دیده شد ، انگلشمن در یکی از نمره های قریبه خود خواهاهای پریشانی را که همه وقت می بیند و فکر خود نصیری کند ایند فمه خواب غریبی دیده و تمبیر عجیبی نموده و از ثابت خبط دماغ رعایت سیاست و ملاحظه مصلحت و زناکت موقع را فراموش کرده افغانستان را به مبارزه دعوت و تهدید می نماید . ما درین نمره گفتار دور از منطق و عقل انگلشمن را تماماً با جواب و زردید هر فقره آن به عنوان انگلشمن و امان افغان نشر می کنیم ، و انشاء الله در نمره های آتی در اطراف آن آنچه لازمه این گونه جساتها و نند دویدم باشد می نویسیم .

انگلشمن :- این امر تقریباً بانیات رسیده که شهزاده نام باغی قاتل (مسزایلس) نیز صرتکب قتل واقعه (پلراجنار) می باشد ، امیدمیرود که حکومت بریطانیه از حکومت افغانستان که تحت سایه اش قانون افسرها و زنهای برطانیوی پناه گرفته اند توضیحات طلب کند .

امان افغان :- از باب درایت سخافت منطق این کلام مضحک را بعضی نظراول میدانند که آلی و مقدم آن قیض

بگذراند. از یکطرف اثبات می کنند که قائل و مرتکب واقعه
پراجنار شهزاده نام است و از طرف دیگر می گویند که شهزاده همان
است که تحت سایه افغانستان پناه گرفته عجب آقای انگلشمن بمجرد
وقوع واقعه پراجنار خواب می بیند که قائل همان شهزاده است.
اما وقتی که شهزاده از افغانستان به پراجنار می آمد و چندی
در آنجا به واسطه تسلیلات قتل لقبقات می نمود و انتظار فرست
و موقع مساعد میکشید و بعد از ارتکاب واقعه پس به افغانستان
باز می آورد، در این مدت دراز و شپهای بسیار چه طور شد
که خواب ندید و پولیس را اطلاع نداد تا او را قبل از اقدام
به قتل دستگیر میکردند. مسئله استیضاح را هم فراموش
کرده اند که درجه مورد و موقع میباشد. استیضاح در موقع
اشتباه میباشد در این موقع چه اشتباه است؟ آیا شهزاده
همان شهزاده کوهستانی نیست؟ آیا شهزاده از جمله همان
آدمها نیست که حاکم کوهستان خانه های شان را تلافی
نموده و برخلاف اصول السایت بلا اطلاع بخانه او سپاهیان
انگلیسی در آمدند و زندهای شان را تلافی کردند و رو های
شان را دیدند و به ناموس ملی شان صدمه رسانیدند. آیا
شهزاده همان آدم نیست که مباشر قتل مسزابلین و بردن مس ایل
گردید؟ آیا این همان آدم نیست که بنوسط یک نفر ملای شان
مسئله را با او نسوبه و تصفیه نموده مس ایل را از زد شان
گرفتند و تفنگهای آنها را با یک مبلغ زیادی از قوم آنها بطور
تبیخ و جزای جنایت اخذ نمودند؟ آیا این همان آدم نیست
که بعد از نسوبه مسئله و معاهده و مقررات با قوم آنها قضی
عهد نموده خانههای شان را بمباردمان و خود آنها را مجبور به
فرار نمودید؟ آیا بکرات افغانستان اظهار نکرد که شهزاده
و یاجب کل بافغانستان ربطی ندارد و بخاک افغانستان نیست و
در صورتی که دیده دستگیر شود حسب مقررات عادلانه با او
معامله خواهد شد. و افغانستان هیچ اثر را خواه قائل
افسر ها و زندهای برطانیوی باشند یا نباشند ابد بخاک خود
نیکندارد که جا گزین شود؟ پس در صورتیکه مسئله این مرتبه
واضح باشد باز چه جای استیضاح است؟ و یابن همه مراتب
فراموش شما شده است؟ اگر فراموش شده باشد اینک بیاد
خود بیارید. و اگر باز توضیح واضحات می خواهید کسی
برای آن بیگار و حاضر بست که شما واقعات و مسائل زیر نظر
خود را نه ببینید و ما زیر چشم شما بیاریم.

انگلشمن :- تا حال وزارت خارجه برطانیه نهایت صبر
و تحمل را سر می داشت در آنکه وزارت موصوف بزرگ بینی
اعلیحضرت امیر امان الله خان (غازی) اطمینان دارد و از

مشکلات بروافند و رشوت رسانی و تهدیدات عسکری بالشویکها
که رای حکومت افغانستان روی میدهد بخوبی علم دارد.
لاکن نتیجه این صبر و تحمل این است که مجرمین بارشور، سپین
چله، اندی کوتله و کوهسات از مرصه دراز در پناه افغانستان
بوده به عیش و عشرت مشغول اند و تدابیر جدیدی برای جنایات
می سنجند.

امان افغان: نکته صبر و تحمل وزارت خارجه برطانیه را
ندانستیم که از چه رهگذر و در چه موضوع بوده است چون که از اصفیه
مسائل فوق مدتی گذشته، و فرضاً اگر وزارت خارجه برطانیه
صبر و تحمل نموده باشد بموقع و به اقتضای مصلحت بوده است بی
اطمینان او بزرگ بینی اعلیحضرت غازی اصرامی است چه ذات
شاهانه شان امروز اولین رجال بزرگ دنیا می باشند که به صفات
کزیده و نیات حسنه و مسالمت جوئی و نوع خواهی و دوستی با دول
و ملل عالم در دوازه راحت و آسایش دولت و ملت خویش تصف
اند. و این اوضاع ایشان با هر کسی که روابط دارند از طرف خود
ایشان تفری نیافته و تا که از طرف مقابل تفری باید تفری نخواهد
یافت. مسئله مشکلات از طرف بالشویکها نسبت به افغانستان
توهم و براسر تاری از حقیقت است افغانستان همیشه
امور عادی نیست و دامن رجال آن از لوث انجین جنایتها
پاک است و روسها بافغانستان تهدیدی نکرده اند و هم از تهدید
روسیها یا انگلیسیها بترسد چون که خط منحنی و روابط خود را
بالجانب طوری قرار داده که هرگز مورد تهدید کسی نمیشود
مسئله پناه گرفتن قائلین افسران انگلیسی در افغانستان و به عیش
و عشرت گذراندن آنان از عالم توهمات و خوابهای پریشان است
بارها گفتیم که این اشخاص بخاک افغانستان ملجا و مقای ندارند
و نه آنها افغانستان را ملجا اتخاذ می توانند چونکه افغانستان این
قسم اشخاص را اگر از تبعه و افراد خود او هم باشد نیکندارد
به عیش و عشرت اسرار حیات کنند. عجباً از تدابیر آنها در
خاک افغانستان برای قتل انگلیسیان خبر میشود و چونکه بموقع
و محل قتل می آیند آنکاه ظافل و بی خبر می ماید.

انگلشمن: چراغ افغانی ازین چنین اطلاعات مملو است که
پولیس بجه مستعدی مجرمین فلان جای را گرفتار نموده و مجزا
رسانید. لاکن قائلینیکه بر سر زمین بریطانی افسرها و زندهای
بریطانی را کشته اند گرفتار نمیشوند.

امان افغان :- محل شهید است که پولیس افغانستان به منهای
جدیت و فعالیت اشراز و جنایتکاران را تعقیب می کند و بسزا
میرساند لاکن تعقیب اشراز و مجازات آنها در صورتی است که
وجود داشته باشند و بخاک افغانستان باشند. پولیس افغانستان

نی تواند وظیفه پولیس حکومت هند را ابقا نموده قائلین افسر
های او را در ماورای خاک خود تعقیب نماید و مجازات کند
انگلشمن :- صرف همین قدر شکایات و خلاف حکومت
افغانستان نداریم بلکه حکومت افغانی در روزستان اشخاصی
را که به حکومت بریطانیه صدمه رسانند و میرسانند، وظایف
میدهد و احترام می کند در صورتیکه ایشان رعایای بریطانیه
دانسته می شوند، همین نوع به دزد های تیراه پول افسرانی
رسانیده میشود.

امان افغان: انگلشمن توضیح نکرده که علت این اقدامات
افغانستان بر علیه حکومت بریطانیه چیست چرا هیچ انسان بی
سبب و جهت به یک چنین اسر مباردت نمی ورزد، اگر انگلشمن
علت را توضیح می نمود جواب معقولی می گفتیم، مع ذلك
افغانستان مستقی است از اینکه وزیرها را یادزد های تیراه را
بواسطه پول و عزت بر علیه بریطانیه تحریک نماید و همچنین وزیرها
در آراء پول افغانستان بر علیه بریطانیه اقدام نمی کنند چه اگر
مسئله پول و عزت باشد معلوم است که بریطانیه بیشتر و زیادتر دارد
و در نتیجه می باید بر علیه افغانستان اقدام کنند. آقای انگلشمن
چرا مسامحه می کنید و بچشم حکومت خود خاک زده از اظهار
حقیقت خود داری نموده جنایت می ورزید. علت اقدام وزیرها
باینرا آنها و غیره ظلم های طاقت فرسای شما است بر آن بچاره ها که
همه وقت آنها را تیرماران و بمباردمان می کنید و میکذارید که در
خانه های مختصر کوهی شان دمی به راحت زنده می کنند، خون
انقام است که در هر وقت و در این وزیرها و تیراها جوش می زند
و آنها را بانگونه اقدامات باعث میشود. دقت کنید شما که سالی
یک در آدم نان کشته میشود استقدر هنگامه جوتهای می کنید
ایا آن بچاره ها که عزرائیل از مرگ آنها دست کشیده و شما
عزرائیل آنها شده اید حق و حسن ندارند که اقدام به انتقام
کنند اگر سر حدیها حیوان غیر ناطق هم می بودند ازین بی رحمی
ها و خورزیها استوه آمده بمبارزه و علیه نان اقدام میکردند.

انگلشمن: اگر در علاقه های مذکور تحریکات افغانی
نمی بود بحال افواج هندی امنیت قائم میکردند حکومت بریطانیه
محض از عجزت مخارج افواج سرحدی را متحمل است که یک
حکومت که دعوی تهدیب را می کند در سرحد انجین واقعات
را پیدا می کند، اگر حکومت بریطانیه همین نوع از دست
حکومت افغانستان فریب خورد مسئله مضحکه خیز خواهد بود
امان افغان: آقای انگلشمن تاریخ خود را هم فراموش
کرده نمیداند که فقدان امنیت (به عقیده او) از چه وقت است
؟ خبر ا فقدان امنیت در هند، در عراق، در مصر در آیرلند

و غیره از چه رهگذر است؟ اینک مسئله دروزه (انار کلی)
لاهور تحریک که بود؟ اینهمه وقایع تحریک همان حسن انتقام
است. چون از مرتکب واقعه انار کلی پرسیدند چرا این جنایت
بزرگ و قتل اشخاص و مقاومت با پولیس اقدام نمودی، در جواب
گفت محض اینکه پولیس بی جهت مرا جلب نموده توهین
میکرد و وقتی که هندی (بعقیده و تصور شما نسبت به آنها
که اسیران می باشند) برای حفظ شرف خود مسبب هنگامه
عظیمی میشود آیا سر حدیها که عجمه غیرت و شجاعت و آزاد
اند این همه بی شرفها و فحاشی را که از طرف حکومت هند
نسبت به آنها هر روزه اجرا میشود تحمل می توانستند اید میتوانستند
در بالا گفتیم که عامل این همه اقدامات و حرکات سر حدیها بر علیه
بریطانیه مسئله انتقام و حفظ آزادی و شرف ملی است و بس و این
حرکت به آنها در سرحد افغانی است بلکه در همه نقاط و بلاد
دنیاست تحمل بریطانیه مخارج افواج را در سرحد برای امنیت
که تحمل آن افغانستان را عقیده دارید محض افترا و فکر غلط
است چه نیکدانشان این افواج به داخل این قطعات که اسباب
سلب آزادی اهالی آن است باعث عدم امنیت است عجباً بخانه
زندورها دست درازی می کنید رای اینکه از تیر آنها در امن
باشید اگر امن میخواهید عساکر خود را ازین نقاط بکشید
و به آنها متعرض نشوید و مقررات ملایمی با سر حدیها نموده
مخارج افواج را بدلاوه امنیت صرفه کنید، حکومت بریطانیه
در این باب از طرف افغانستان فریب بخورد اگر فکر او عمل
کند، و اگر فکر و مشوره شما و امثال شما عمل کرد
بالضروره فریب خورده و مسئله باز مضحکه خیز خواهد بود.

انگلشمن: ما این اسرار نمیتوانیم باور کنیم که حکومت
افغانی باز میخواهد با حکومت بریطانی امتحان تیرد آزمائی
بکند.

امان افغان: بی انازما اینکه دیگری بافغانستان قصد سوء
و تعرض به مصالح او نکند افغانستان قصد تیرد آزمائی با او ندارد،
(نسبت به این موضوع در آخر جواب مسکت گفته شده است)
انگلشمن: افغانستان میدانند که با وجود کمک بالشویکها
نتیجه این جنگ آزمائیها چه خواهد بود؟
امان افغان: بدون کمک بالشویکها افغانستان نتیجه این
جنگ آزمائیها را دیده که مردمانه به فائده اتمام شده است.
انگلشمن: از صبر و تحمل بریطانیه خیلی فائده حاصل کردند
حالا وقت رسیده است که بطور واضح فهمانده شود که طریق العمل
شرقی آنها حالا اجازه نمیدهد این اسرار در معرض التوا انداخت
که گروه قائلین در پناه یک انجین حکومتی زنده می کنند که

با وجود ادعای دوستی از تعلقات همسایگی نا آشنا باشد .
 امان افغان : ما این نسبت را از طرف خود به برطانیه منعکس می کنیم که از ابتدای سرآوده او افغانستان از زمان مقررات او پادشاه شجاع در پشاور تا این ساعت ، در بسیاری از مواضع مهمه قابل استفاده حکومت برطانیه از سکوت و تحمل افغانستان استفاده های عظیمی نموده است افغانستان حیات او را در موارد ناهلکه ناک و واه و حیا نموده است ولی او هر موقع که مناسب دیده در تهیه موجبات احمای افغانستان و تجویز بران خودداری نکرده و فعلاً در حدود وثوق اقدامات و عملیاتی دارد که برخلاف رویه دوستی و همسایگی است و آسایش افغانستان را تهدید می کند . و حالا وقت آن که آقای انگلشمین میدان رسیده است که حکومت افغانستان با آنها خاطر نشان کند که این طریق العمل آنها که با ترقیها سلوک می کنند با سیر موجوده و نظام حاضره افغانستان موافقت نمی کند و فرصت اجازه نمیده که این مسائل را باز بعمل اشتباه گذاشت و بخواهد و امثال آن اتکاء نمود و از آتیه خود غافل بماند . مسئله زنده گانی قاتلین و غیره در پناه افغانستان بارها تکرار شده است . انگلشمین : اگر بیت حکومت افغانستان تغییر یافته باشد پس قوه نبرد آزمائی قشون ما را که نسبت به جنگ است (۱۹۱۹ م) حالا خیلی قواعد دان و ترقی پذیر شده است فراموش نکنند . حاله عوض افواج محل قشون مرتب تعیین یافته (که دارای روح حربی می باشند) حالا قائلین سامان هم اصلاح شده است . تعداد توپهای کوهی ، توپهای هاوترز ، توپهای کلدان ، توپهای شش انچه ، و توپهای شصت پونده نسبتاً اضافه می باشند . طیاره ها هم در بیماری خیلی مشق دارند ، بالشویکیها هم حالا خواهند داشت که زمان (۱۹۱۹ م) طور دیگر بود و زمان حالیه نوع دیگر است .

امان افغان : (روح مسئله و چیزیکه ما را به غلیان و ملت افغان را بیجان آورده همین جا است که آقای انگلشمین ما را به شوکت قشون خود سرعوب و به جنگ تهدید و سرعوب می کند چون که میدان مبارزه ما و انگلشمین وسیع است سختیهای بسیاری که در این موقع کفقت داریم برای آتیه می نداریم و فعلاً قرار اصطلاح و محاوره شهر خود جواب کوتاه یک لحظه می گویم) آقای انگلشمین ! قدری تکیه بجمله کرده ام خطرناک است ای فراموش کرداید که افغانها رب النوع جنگند ، افغانها برای جنگ خلق شده اند ، چیزی که افغانها با آن افتخار دارند جنگ است ، افغانها مرکز بر طرف را عیب میداند ، افغانها بچنگ خندان و فرحان میروند ، به اصطلاح عوام شان جنگ را به پول میخرند و ازین گونه بجه زسانها جز اینکه خنده کنند ابرو هم خم نمی کنند . به احوال قشون و مواد

ناربه و آلات قتله شما خوب مستحضر هستیم و آنرا تصدیق می کنیم غیر از همین يك اسره که بکلی دارای روح حربی می باشند چون که محض کذب است ، و چیزیکه ما را دلاور ساخته همین مسئله است که شما از لوازم حرب هر چیز دار بد غیر از روح حرب و محرك معنوی حرب ، و ما هله کس نسبت به شما از آلات مادی کمتر داریم اما روح حرب خاصه و لارمه افغانها است و بزور همین يك اسره معنوی که فتح و ظفر بسته با آن است هر بار بحریر غالب آمده اند و غالب می آیند ، قشون افغانستان که همه اقوام و افراد افغانستان است همه وقت تجربه کار و دارای مشق و لوازم حرب و آذوقه عجیب و خانه شان بوده برای حرب حاضر و منتظر اند ، مع ذلک افغانستان هم بمذاز (۱۹۱۹) قافل نمائند و اوقات خود را به اعمال نپذیرانیده و نسبت به آوقت ترقی نمایی کرده است . بالشویکیها در هر مورد با ما سیریک نکند افغانستان هرچه می کند به قوه خود می کند چنانچه کرده به زور همسایه . مسائل شخصی خود را بالشویکیها در اروپا نصیفه کنید ما را در این موضوع دخلی نیست جز اینکه واقعات دنکن و کولچاک و رنکل را فراموش نکرده ایم

قارئین محترم برای اینکه از حقیقت مسئله مستحضر باشید که سیاست انگلشمین را از این نوع نکارشات متعصبانه بعنوانه او حسب موقع مختصر توضیح می کنم حکومت هند بوجه سوء اداره خود همه وقت اصرار دارد که قوه حربی خود را فوق العاده زیاد کند شاید باین وسیله همچنان هند را جلو گیری نماید لکن واردات هند این مسئله را باین اندازه متحمل شده نمی تواند و هندها برخلاف آن می باشند بلکه مدبرین حکومت لندن و طبقه عوام آن این نظریه را تردید می کنند بنه علیه حکومت هند برای برده بوشی سوء اداره خود به پیش حکومت لندن همه وقت برخلاف حقیقت تحریکات افغانستان و انتظار حملات بالشویکیها و فقدان امنیت سرحد را اهمیت داده به رنگهای عجیب و غریب جلوه می دهد تا باشد به مقصد خود کامیاب بشود ولی از تجربه های عهیده ثابت شده که این خط مشی و سیاست سوء اسباب اضطراب و اختلال را بیشتر می کند و بر حسب انتقام مردم می افزاید و شرف از سیاست برطانیه را در دماغها راسخ می سازد و اعتماد افغانستان و اطمینان او را نسبت به آنها مشتبه کرده در روابط قیامین که فوایدش به حکومت برطانیه نسبت به افغانستان بدرجه ها بسیار ترست خلل می اندازد .

در خانه از روزنامه های شریفه هندی و دیگر رادران هندی خود که بجواب این طعناقیهای انگلشمین مقاله های اساسیه نوشته اند اظهار تشکر می نمایم الحق که اخوت السان و اسلامی و مهدردی

نوی و مجبوری مقتضی همچو اظهارات و احساسات است .
 نمایش عسکری
 در نهمه بیشتر ، از نمایش عسکری قول اردوی ولایت کابل روز سه شنبه ۵ قوس و پروگرام آن ذکر می نموده تفصیل آنرا به نهمه آتیه حواله داده بودم ، اینک حسب وعده به تفصیل جریانات روز مذکور مبادرت می نمایم .

قرار تشکیلات دولت علیه ، پهر مرکز نائب الحکومه کی و حکومتهای اعلیای اردو به نام (قول اردو) یعنی اردوی مرکزی موجود است . این قول اردوها همه وقت در مرکز حاضر بوده وظیفه آنها محض حاضری برای حرب است ازین جهت به امور دیگر مثل بهره و غیره معاملات تعلق ندارد . قول اردوی ولایت کابل تحت قوماندانی (ع . ع . ش . س .) جناب نائب سالار شاه ولی خان تفتیق و اداره می شود قول اردوی کابل مرکب از سه فرقه است و هر فرقه از دو لوار و لوار از دو غنچه و هر غنچه از سه کاندک و هر کاندک از (۶۰۰) نفر نظامی تشکیل یافته است . حسب مقررات لفظی هر قول اردو مکلف است که هر سال یک ماورده عسکری اجرا نماید . چون که عده افراد قول اردو حسب تشکیل تازه از ابتدای سال تشکیل نشده بود نتوانست مانوره را اجرا نماید . لهذا در عرض به محض يك نمایش عسکری اکتفا ورزید

این نمایش اصلاً بحضور وزارت جلیله حریبه بود وزارت موصوفه بروز مذکور و زرا و و کلا و رؤساء و بعض سفراء و اعیان و احضه داخل و خارج را نیز برای ملاحظه نمایش فوق دعوت نموده بود . همان است که به ساعت سه روز مذکور حضرات مدعوین در جن نظامی حضور بهم رسانیدند و چون که هموم مردم باین گونه حرکات و اوضاع حربیه فطرتاً شغف و شوق تمام دارند غالب مردم شهر نامه گروهی نیز حاضر چمن شده يك منظره بشاشت و جوش و خروش را نشان میداد در وسط چمن يك سائبان بزرگ نصب و تحت آن چوکهای و میز ها کاند کرده شده بود ، روی میزها انواع شرفیه ها موجود بود . اردو (که دائماً مظفر باد) قرار ترتیبات مقررده نظامی به مسافه سه صد قدم دور تر با همه تبعه و لواحق و مستخدمین در يك خط مستقیم صف بسته استاده بودند . بعد از ساعت ۳ و نیم يك عده اسبها برای حاضرین محترم حاضر آوردند که سوار شده هیئت نظامی اردو را معاشه نمایند . غالب حضرات سوار شده تمام اردو را از ابتدا تا آخر بنظر دقت ملاحظه نموده اظهار بسی خورسندیها و امید واریها کردند .

بعد از معاینه هیئت عمومی اردو ، حضرات حاضرین پس به زر سائبان رجوع نموده آرام گرفتند ، درینوقت يك تولی پیاده از نقطه ارك بیشتر آمده بعد از ایضای مراسم تعظیم و گفتگو کپتان به تعلیم آنها شروع نمود ، همه مراتب تعلیم پیاده را در قایت شطارت و جسارت اجرا نمودند و مورد تحسین حاضرین گردیدند بعد يك قطعه سواره مثل سابق پیش آمده به نشان زدن بواسطه نیزه افاز نمودند این منظره خیلی جالب دقت بود ، در همین توالی تصفیقات عملیات مذکوره ختام یافت

بعد از آن قطعه از تولی تفک ماشیندار ارك با تفک ماشیندار بسیار نزدیک آمده يك نفر از آنها نسبت به اسم این تفک که چرا ارك تفک ماشیندار می گویند ، و وظایف و خدمت پرزه ها و اجزای آن معلومات فنی بسیار زیادی بیان کرد . پس از آن یک نفر از نظامیها را چشم بسته گردنآ ناپیده تفک مذکور را استعمال نماید چه ممکن است شب بوده چراغ هم نباشد می باید که در این حال هم سپاهی استعمال تفک مذکور بشوند ، چون سپاهی مذکور را قریب تفک آوردند یکی از حاضرین يك پرزه تفک را مخفیانه کشید ، سپاهی ماشین را دور داده معلوم کرد که يك پرزه نیست گفتند آدم پرزه نیست گفت فلان پرزه واسم انرا گرفت ، گفتند از چه معلوم کردید گفت از سبب توقیف فلان حرکت وضع . بعد پرزه را با دادند که بجایش گذاشت و تفک را چشم بسته استعمال نموده ، یک نفر دیگر هم همین طریق اجرای عملیات کرد .

بعد از آن يك تولی تفک ماشیندار وارد میدان شیده هدفهای را که بصورت آدم زئیب داده شده بود زیر آتش گرفت و همه شلیک هم را بر زمین انداختند این منظره خیلی بهجت افزای بود حسیات و خیالات درخشانیه به دماغها تولید نمود پس از آن يك تولی توپچی همرا به سرعت تمام وارد میدان شده توپها را از اسبها جدا کرده به عملیات يك عماره حقیقی اقدام نمودند و برکشانهای مخصوص به انداختن کلوله آغاز نهادند بعد تخمین مسافه کلوله اول از نشان چند قدم گذشت کلوله دوم چند قدم عقب افتاد کلوله سوم هیناً بر هدف اصابت کرد بعد چند کلوله متوالیا بر هدف انداخته شد . از آن بعد بمهای هوازی نیز کردند تمام کلولهها بر سر هدفها روی هوا کفیده رزه های آن بر سر هدف ریخت . این توپها و کلوله و باقی لوازم آن تماماً وطنی و ساخت ماشینیخانه کابل بود . الحق که مهارت توپچیها قابل تقدیر و تحسین بوده حساسین را به آینه درخشان امیدوار می ساخت .

ازان بعد حضرات حاضرین از جو کپها برخاسته پیاده پیشتر رفته صف بسته استاند و همه اردو از پیش روی شان مرور نمود ، اول هیئت قوماندانی قول اردو گذشت بعد فرقه پیاده ، و بعد فرقه سواره بعد فرقه طویچی بعد شفاخانه و هیئت مهندسی و کتد اصلی و احتیاطی و عمله و فاعله و خدمه مرور نمودند .

الحق که جناب قوماندان قول اردو حضرت عالی شاه ولی خان نائب سالار صاحب و سائر صاحب منصبان نظامی و افراد عسکری در تعلیم و تعلم و تمرینات و تهیه لوازم و تربیات سائر اردو در این مدت قلیل جان فشانی و مساعی زیادی بعمل آورده اند ، حضور عالی وزیر صاحب حریره از خدمات صاحب منصبان نظامی و افراد عسکری قول اردو اظهار رضایت و خورسندی زیاد نمودند و کذا باقی حضرات حاضرین هم احساسات تحسین و آفرین لشان دادند .

در اینوقت جناب نائب سالار صاحب قوماندان قول اردو فرمودند می بینم اگر کار کدام یک طیاره تمام شده باشد عملیات و پرواز آن را هم مشاهده کنید ، یکی از مهندسی گفت که کار تمام است دوروز دیگر لازم است که تمام شود اما یک نفرشان گفت که ممکن است با حالت حاضر هم چیزی بشود ، یک طیاره شب یک بخارا روی میدان آوردند با اینکه کارش تمام نبود حرکات و سرعت فوق العاده رفتار خود را نشان داد .

بالجمله از مشاهده این عایش خاطر های عموم قرحان و شادان کشته حسابات حماسه و میازرت را در قلوب عموم نازه ساخت قریب شام بود که حاضرین بادلهای پرازوجده و سرور رخصت شده سوی مساکن خود رجوع نمودند . (امان افغان) از مساعی وزارت جلیله حریره و قوماندانی قول اردو اظهار تشکر نموده اهتمام و توجه وزارت موصوفه را به مسائل قشونی و عسکری بیشتر ازین امیدواری می کنیم . ازان بعد یک توی نویچی جیل وارد میدان کشته سرعت فوق العاده توپها را از پشت قاطرها فرود آورده حرکات غیرا بطور تعلیم اجرا نمود و فوراً باز توپها را بش قاطرها بار کردید . فرود آوردن و بار کردن توپ در ظرف دو دقیقه تمام شد .

مکتوب

جناب محترم مدیر صاحب جریده فریده امان افغان دام اقباله بنده سطورى ناجزانه چند منباب زلزله خاغان سوزکه عالم را در تحت اثر شامی خود در آورده ، قید تحریر آورده

خدمت ذمکرمت کسبل شد تا اگر قبول حضور افتد داخل یکی از صحائف اخبار درر بار خود نمایند ، زیاد احتیاطات فایقه را تجدید می نماید ارادتمند صمیمی احمد راتب زلزله نسبت با اعتقاد اسلامی و حکمای اروپائی :

بعقیده حکمای اروپائی که چون آب از بعضی طبقات باریک زمین گذشته داخل آن میگردد ، از آنجا بسبب شدت حرارت (که وجود آنرا چشمه های آب گرم و کوه های آتش فشان ثابت می کنند) صورت بخار را اختیاری کنند و از آنجا یک طبعاً قازات به پیدا کردن جای جهت نشر شدن در آن مائل اند از این رو مقتضای عمل را نموده بهر طرف فشار می آورد ، و چون دارای قوت بزرگ است قطعه زمین قرب و جوار خود را حرکت می آورد که ما آنرا زلزله میخوانیم اگر مقدار زیاد آب داخل گردیده فشار بسیار از آن حاصل میشود گاه زمین را ترکانده صورت کوه آتش فشار می آید .

اما عقیده اهل اسلام چنانست ، که چون یک قوم در ورطه های بحر غفلت غوطه خوار گردیده ، مشغوف انواع فسق و فجور گردیده از فرائض اسلامی و مناهج مستقیمه شرعیه خویش منحرف می گردند خداوند متعال قدرت کامله صمدانیه خویش جهت تنبیه آن قوم و ملت اسبابی که مشتمل از انواع مهالک و اقسام خوائف میباشد ، روی کار می آورد تا شاید از کرده های ناهنجار خود باز آیند .

تاریخ دنیا شاهد است که مسبب تباهی قوم لوط ، عاد ، نود ، بنی اسرائیل ، چه بوده و نتایج اعمال شان چگونه نبیهات منجر گردید ، لیک امت ناجیه پیمبر ما حضرت محمد ص را نسبت بدگرگام شرف امتیاز بخشیده گویا نسبت با اعتقاد و افعال شان نمی خواهد که همچنان معاملات را با ایشان اجرا دارد ، امروز اگر بنظر دقت و دیده خیرت امانی رود ظاهر می گردد که کدام طریق سیه است که ما مطیع آن بودیم و کدام شوارع خطیبات است که پویان آن نه ،

اخلاق حمیده اسلامی چه شد و اوضاع بر گردید محمدی کجا رفت ؟ این است که خالق ما ما را برای بیدار کردن از خواب غفلت و برای فرو ننگ داشتن طرق طیبیه شریعت زلزله های متواتر سرد و جگر ساخته (که ما را بحقیقت وقوع آن تعلق نیست بل بهر وسیله گمانند از آن قدرت خداوند ظاهر و باهر میگردد و ظاهر است که خداوند عظیم مرجز را بواسطی که برای آن گذاشته بوجود می آرد) علاج آن بجز توبه نصوح و دعای اند

بغیر از ایشار صدقه و خیرات به صورت دیگر امکان پذیر نیست . قاتبرو یا اولوالایصار . احمد راتب

مقاله فوق را آقای احمد راتب بمناسبت زلزله های متوالی که درین هفته حدوث نموده و افکار عوام را ناپدید کرده مضطرب ساخته نوشته اند . حقیقت این است که جمیع مظاهر کونیه و حوادث علویه و سفلیه در مرتبه ثانیه مطو لبطل طبیعی و نوابس فطریه حاکمه است و در درجه اول مسبب از اسباب و بیادیه روحانیه الهیه است ازین جهت در نطابق اینکه حوادث با حکام دینی تاسه که در بعضی مواقع وارد آمده اشکالی نیست اینخاص ظاهرین آنها را مستند به علل مادیه میدانند و مردمان حقیقت آگاه در ضمن این مبادیه اولیه این علل را اسباب روحانیه یقین می کنند .

بالجمله از این نوع افکار و احساسات دغیه همچو جوانان خود اظهار تشکر می کنیم و همرا به تلغیب همه عقاید و خیالات نوبیه می نمایم (امان افغان)

(سیویل مجری کازت ۲۸ نومبر) (نخبیر روسها)

حکومت ساوت روسیه که خود را همیشه مخالف (میلتارزم) می دالست است فقط این اصل را بحررف تلقیب میکرد ولی خود در حقیقت طرفدار این عقیده بود و یک میلیون قشون مسلحی که دارد از همین نقطه نظر است . برای مثل مقاله که در جریده (سیرن) منطبعه ناسکنند درج شده است می نویسیم . جریده مزبور میگوید حکومت ساوت بایستی قوای امر خود را قویت کند برای اینکه در مقابل قوای امپریالیستی اجانب مقاومت کند و بعلاوه بایستی همیشه قوای امر حاضر بجنک باشد بدیهی است این قشون باین معنای برای نشان دادن نیست مسافری که از ترکستان روسیه بایران می آید ، راپورت های زیادی میدهد که روسیه خیال دارد در آتیه نزدیک افغانستان و ایران را مورد حمله خود قرار دهد . در شهر های ترکستان ناطقین می میکنند مردم را برای جنک کردن بر علیه همسایه های روسیه مخصوصاً افغانستان تحریک نمایند . یک احساسات عدم رضایت وعدم آرامی در نواحی شمالی سرحدی افغانستان وجود دارد . پرو پا کاند چپهای بلشویکی با وجود اینکه چندان محبوبیت ندارند باز مشغولند که صداقت اهالی را نسبت بامیر ، کم وضعی بگردانند . (انتهی)

نسبت به اکثریت وقت قشون روسیه چیزی گفته نمی توانیم ولی از قول خود آنها لانح است که این قشون و تجهیزات برای مقاومت در مقابل قوای امپریالیستی اجانب است و هرکس

میداند که این قوای امپریالیستی در کجاست ، در افغانستان و ایران نیست اگر هست درست شمال غربی اروپاست . و اینکه می نویسند در نواحی شمالی سرحدی افغانستان یک نوع احساسات عدم رضایت موجود است محض کذب است الحمد لله در همه افغانستان حسب عادت و مقتضای او امنیت و رضایت است صداقت اهالی نسبت به اعلیحضرت قازی امری است فطری و طبعی و پرو پا کاند روسها ضعیف و کم نمی شود و بعلاوه روسها به همه پرو پا کاند آنها اقتدار ندارند

(امان افغان)

حوادث خارجیه

ایران

کابینه جدید

- آقای سردار سپه . رئیس الوزرا و وزیر جنک و فرمانده کل قشون
آقای ذکا الملک . وزیر امور خارجه
آقای معاضد السلطه . وزیر عدلیه
آقای مدیر الملک . وزیر مالیه
آقای سلیمان میرزا . وزیر معارف - اوقاف - صیبه
آقای حاج هنر الملک . وزیر تجارت فلاحه و فواید عامه
آقای خدایار خان امیر لشکر . وزیر پست و تلگراف
آقای میرزا قاسم خان مدیر صور اسرافیل کفیل وزارت داخله

قوام السلطه تبعید شد

بملاحظه اسرار شاه در عدم محاکمه و استنطاق آقای قوام السلطه صرف نظر کردند و بنا برین شد که هر چه زودتر بطرف اروپا حرکت کنند و مامورین دولتی او را از سرحد خارج نمایند

اعلیحضرت شاه ایران به تاریخ (۶) قوس وارد مازسلز گردیده حکام علی مراسم استقبالیه شان را بجا آوردند از مازسلز سوی پیرس حرکت نمودند .

جرمنی

دا کتر استریرمن رئیس الوزرای المان استعفا داده است و ابرت رئیس جمهوری المان استعفا می دهد دا کتر استریرمن را قبول کرده است ، هر آلبرت که در کابینه باور رئیس الوزرای اسبق عضویت داشت مامور تشکیل کابینه جدید گردیده است . و کابینه ترتیب داده است در این کابینه ویلیلم همسکنس رئیس الوزرا و دا کتر استریرمن وزیر خارجه است .

راه آهنی اناطول

اسلامبول - ۲۶ و مبر - کیدون بودجه آفرینی را که امضای هوکنین نوشته شده بود دران درج شده بود که یکمده کیانیهای انگلیسی اسهام راه آهنی اناطول را خریداری کنند رد کرده است . کیسور مزبور تصویب کرده است که راه آهنی اناطولی را بوسیله استقرار خارجی خریداری کنند (يك مجله عربی در جاوه)

جزیره جاوه که از جزائر معروفه اوقیانوسیه و از مستعمرات دولت هالیند است قدیم ترین جزائر کره ارض است . مساحت آن بالغ به (۱۲۵) هزار کیلومتر مربع است . برکاهها و چشمه های گرم در آنجا بسیار است . از حاصلات آن شکر بوره ، فباکو و جای ورنج و مصالح طعام و غیره است . لاکن تجارت بوره آن مشهور تر از همه است . در جاوه زیاده از (۲۵) ملیون مردم است و قریب (۲۰) ملیون آن مسلمان است که متبع مذهب امام شافعی رحه الله میباشند . پایتخت آن شهر (بانوایا) است . این شهر از روی تجارت اهمیت بزرگی دارده و محصولات جزیره اراچا صادر می شود . و شهر مشهور دیگر آن (سورایدیا) نام دارد .

دین اسلام در این جزیره و بعض جزائر دیگر اوقیانوسیه از یک زمان بسیار دراز از طرف همبهای تاجر انتشار یافته است . چون هالیندیا آنرا در سنه (۱۸۲۱ م) مستعمره خود ساختند و مکاتب از طرف خود ها در این جزیره دایر کردند حیات اسلامی مسلمانان را ضعیف ساخت و کذاذات مسیحی و بودائی و غیره که با انواع حیل مثل دعوت علایه و دایر کردن مکاتب و شفاخانه ها و دارالینامی و جرائد و مجله ها و غیره دین و مستقذات خود را نشر می کنند اسباب ضعف اسلام در جزیره مذ کوره می شد مگر چون که خداوند حامی و حافظ دین حقه اسلامی است افکار مسلمانان بطرف این قائله متوجه گردیده بعض علماء مشهور را از سودان و مصر و مکه معظمه خواسته مدارس دینی و اخبارها و مجله ها دایر و نشر کردند .

از جمله علماء مشهور در آنجا که از سودان آمده احمد بن محمد سورکتی الصاری رئیس جمعی اصلاح و ارشاد عربیه و مدیر مدارس ارشاد اسلامی در اراضی جاوه میباشد . مشارالیه در دفاع از اسلام و مناظره با مخالفین و تردیدشبات آنها فوق العاده کوشش دارد در این اوقات فاضل موصوف مکاتب موجوده را برای نشر اسلام و ترقی آن کافی ندیده به نشر یک مجله عربی دینی ماهوار به نام (الذخیره الاسلامیه) اقدام نموده اند که سه

جزو اول آن از ماه محرم و صفر و ربیع الاول در پوست گذشته به اداره مارسیده است . چنانچه از نام مجله معلوم میشود موضوعات مهمه این مجله مسائل دینی و رد اعتراضات اجانب است بر اصول و مبادی اسلام در این شماره ها که دیده شد یک سلسله احادیث موضوعه و ضعیفه که بر زبان عوام مشهور است نقل و ضعف و وضع این حدیث ها را قلاً و عقلاً اثبات می کند و یک باب برای فتوی از استفتای مردم نسبت به مسائل دینی کشاده این مردم سلسله تا آخر جاری خواهد بود .

این مجله هم به زبان عربی و خط عربی و هم بزبان ملایو که زبان اهالی جزیره است بخط لاتینی نشر می شود قیمت اشتراك آن يك پوند انگلیسی است . عمل اداره مجله (ویلتفردین جانی) نمره ۱۲ - جاوه) می باشد مدیر مسئول و رئیس تحریر آن احمد بن محمد سورکتی موصوف ، و امین صندوق آن محمد نور ابن محمد خیر انصاری است . در مسائل مالی و اشتراك با امین صندوق مجاره و معامله می شود و در مسائل تحریرات و مقالات با مدیر مسئول .

این مجله يك مجله بسیار نافعه دینی است ، برای کسانی که زبان عربی میدانند و احساسات دینی دارند نهایت مفید است ما از علمای اعلام و وطن عزیز خود امید می کنیم که به شرکت این مجله و آذا بعض مجله های دینی و اسلامی که امروز در عالم اسلام نشر می شود بقدر بقدر شرکت کنند که درین دو قائده است اولاً برای اداره مجله ها قائده مالی رسیده است حمت شان در نشر مجله و مدافعه از اسلام قوی میشود دوم برای خود مشترکین معلومات خیل زیاد در باب دینی و اوضاع مسلمین و افکار و تصیبات و اعتراضات مخالفین نسبت به دین اسلام و تعارف مسلمانان عالم معلوم می گردد . به وزارت جلیله معارف پیشنهاد می کنیم که عده ازین مجله را برای مکتب قضات اشتراك کنند . اگر کسی خواهش داشته در باب اشتراك آن به اداره امان افغان رجوع نماید ما این خدمت را محض خدمتاً الاسلامی و الوطنی متحمل می شویم .

(اخبار و فاق)

این يك اخبار هفته کی سیاسی اجتماعی ادبی است در چهار صفحه به قطع امان افغان که مقصودش تعارف و اتفاق بین مسلمین و اعلامی گله اسلام است بزبان عربی در جاوه نشر می شود موضوعش مفید و مهم است . شماره دوم آن به اداره ما رسیده در اهمیت زبان عربی و اشک زبان بین المللی اسلامی اتخاذ شود مقاله اساسیه نوشته است .

در مطبع ماشین خانه حروفی طبع گردید